

Børn, literacy og sproglig diversitet

Ti år med *Tegn på sprog*

Helle Pia Laursen, Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU), Aarhus Universitet

I dette foredrag ser jeg tilbage på 10 år med *Tegn med sprog*, der er et studie af literacy og sproglig diversitet i fem klasserum, der er karakteriseret ved en stor sproglig mangfoldighed.

Forskningsmæssigt placerer studiet sig i et krydsfelt af forskellige lingvistiske videnskabstraditioner, der fra forskellige teoretiske positioner, med forskellige analytiske indfaldsvinkler og med forskellige videnskabelige mål i sigte, har bidraget med perspektiver på dette genstandsfelt. Med projektets placering i et spændingsfelt mellem forskellige videnskabstraditioner følger en udfordring i at krydse akademiske faggrænser. Det gælder for det første faggrænser mellem på den ene side flersprogetheds- og andetsprogsforskningen, hvor literacy har spillet en relativ underordnet rolle, og på den anden side fagområdet literacy, hvor indføringer i feltet traditionelt har tildelt to- og flersprogethed en perifer rolle. For det andet gælder det grænser mellem andetsprogsforskningens primære fokus på det mundtlige sprog og literacyforskningen med det skrevne sprog i forgrunden.

I projektet har socialsemiotikken med dens grundlæggende interesse for social betydningsdannelse været en måde at kile sig ind i dette krydsfelt og skabe et tværvidenskabeligt teorigrundlag, der trækker på, men også søger at overskride indsigter fra disse traditioner. Denne kile har åbnet for analyser af datamaterialet i *Tegn på sprog*, som kan bringe os tættere på de komplekse betydningsdannelsesprocesser, der er involveret i flersprogede børns skriftsprogstilegnelse på en måde, der tager både børnene som hele væsener i kød og blod og skriften som materialitet seriøst. Denne åbning har så igen skabt grundlag for en dialog med socialsemiotikken på en række områder, hvor materialet har åbnet for nye spørgsmål og dermed også kaldt på nye måder at forstå på og nye begreber at forstå med.

I foredraget udfolder jeg disse perspektiver og de muligheder, der har skabt med henblik på at få indsigt i flersprogede børns læsning og skrivning og at skabe grobund for en videreudvikling af skolens sprog- og literacyundervisning.